

ОСИГУРИТЕЛНИ ВНОСКИ 2008 Г.

I. МИНИМАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД

1. Кръг на лицата, за които се прилага

Освен максималния месечен размер на осигурителния доход – 2000 лв., Законът за бюджета на Държавното обществено осигуряване за 2008 г. определя и **минималните месечни размери** на осигурителния доход за лицата, осигурени на отделни основания по КСО през 2008 г., както следва:

- а) за самоосигуряващите се лица – 240 лв.;
- б) за регистрираните земеделски производители или тютюнопроизводители – 120 лв., а когато извършват единствено земеделска дейност – 60 лв.
- в) за работниците и служителите по КТ, за изпълнителите на договори за управление или контрол на търговски дружества, за лицата упражняващи трудова дейност и получаващи доходи от изборни длъжности, или като служителите с духовно звание на Българската православна църква и другите регистрирани вероизповедания – по таблица (приложение № 1 към чл. 8, т. 1 от закона), според основната икономическа дейност на осигурителя и квалификационната група на професиите, към която се отнася длъжността на лицето.

Правно основание за определяне на минималния месечен размер на осигурителния доход по тези правила е чл. 6, ал. 3 във връзка с ал. 2, т. 3 от КСО и съответният текст от Законите за бюджета на ДОО за съответната година. За 2008 г. това е чл. 8, т. 1 от Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2008 г., с който се приема таблица за „Минимален осигурителен доход по основни икономически дейности и квалификационни групи професии“ – 2008 г., приложение № 1 към закона.

Член 6, ал. 3 от КСО свързва минималния осигурителен доход по таблицата само с **работниците и служителите** (т.е. с персонала, нает по трудово правоотношение по КТ, осигурен по чл. 4, ал. 1, т. 1 или 6 или ал. 2 от КСО), с **изпълнителите по договори за управление или контрол на търговски дружества**, а от 1 януари 2007 г. и на неперсонифицираните дружества и на ЕТ (осигурени по чл. 4, ал. 1, т. 7 от КСО) и с обособената група лица от кръга на осигурените по Кодекса, посочени в **чл. 4, ал. 1, т. 8 от КСО**.

Когато лицето не е работило през целия месец, минималният месечен осигурителен доход се определя пропорционално на отработените дни през месеца (вж. чл. 1, ал. 6 от Наредбата за елементите на възнаграждението и за доходите, върху които се правят осигурителни вноски и за изчисляване на паричните обезщетения за временна неработоспособност или за бременност и раждане).

Определяне на основната икономическа дейност на осигурителя и

минималните осигурителни прагове, когато осигурителят извършва повече от една икономическа дейност.

Пример:

Търговско дружество произвежда мляко и млечни продукти и извършва търговия с тях в собствен магазин. Определянето на основната икономическа дейност на осигурителя по НКИД и минималните осигурителни прагове се извършва по следния ред:

- определя се четирицифреният код, съответстващ на икономическите дейности на осигурителя по НКИД. В случая това са:
  - 3 код 15.51 „Производство на мляко и млечни продукти“
  - 3 код 52.27 „Търговия на дребно в специализирани магазини с други хранителни продукти“
- определя се основната икономическа дейност на дружеството, на базата на преобладаващия брой заети лица.

В конкретния пример в производството на мляко и млечни продукти (15.51) са заети 50 души, а в търговската дейност (52.27) – 10 души. За наетите в управлението и спомагателните дейности не се определя код на икономическата дейност. За основна икономическа дейност на осигурителя се определя дейността с код 15.51.

- определя се поредният номер на реда, съответстващ на икономическата дейност на дружеството от Приложението към ЗБДОО за 2008 г. – в конкретния пример това е ред 11 „Производство на мляко и млечни продукти“.
- определя се поредният номер на колоната по квалификационни групи професии съществуващи в дружеството, съответстваща на ред 11 и съответните им минимални месечни осигурителни прагове.

За конкретното дружество групите професии и техните минимални месечни осигурителни прагове са както следва:

- ръководни служители (колона 1) – 700 лв.;
- аналитични специалисти (колона 2) – 460 лв.;
- техници и други приложни специалисти (колона 3) – 370 лв.;
- административен персонал (колона 4) – 255 лв.;
- персонал, зает с услуги за населението, охрана и търговия (колона 5) – 235 лв.
- квалифицирани работници в селското, горското, рибното и ловното стопанство (колона 6) – 225 лв.;
- квалифицирани производствени работници и сродни на тях занаятчии (колона 7) – 255 лв.;
- оператори на машини и съоръжения и работници по монтаж на изделия (колона 8) – 290 лв.
- нискоквалифицирани работници (колона 9) – 225 лв.

2. Осигурителен доход на различните видове осигурени лица

Доходът, върху който се дължат осигурителни вноски, включва всички възнаграждения и други доходи от трудова дейност. От 2007 г. в осигурителния доход се включват и начислените, но неизплатени възнаграждения.

Върху получени, или начислени, но неизплатени брутни месечни възнаграждения

се внасят осигурителните вноски за:

- работниците и служителите;
- за държавните служители, съдиите, прокурорите, следователите, държавните съдебни изпълнители, съдиите по вписванията и съдебните служители, за кадровите военнослужещи по ЗОВСРБ, и за държавните служители по ЗМВР и по ЗИН;
- изпълнителите по договори за управление и контрол на търговски дружества, на ЕТ, непersonифицирани дружества, синдици и ликвидатори;
- лицата, получаващи доходи за работа на изборни длъжности, както и за служителите с духовно звание на Българската православна църква и други регистрирани вероизповедания по ЗВ.

От 1 януари 2007 г. на осигурените лица за времето, през което са във временна неработоспособност поради общо заболяване, трудова злополука и професионална болест в месечния осигурителен доход се включват и възнагражденията за дните по чл. 40, ал. 4 от КСО. На основание чл. 40, ал. 4 от КСО осигурителят изплаща на осигуреното лице за първия работен ден от временната неработоспособност среднодневното брутно възнаграждение за месеца, в който е настъпила временната неработоспособност, но не по-малко от среднодневното уговорено възнаграждение.

В раздел I на НЕВД, върху които се правят осигурителни вноски са определени елементите на възнаграждението и доходите, които осигурителите трябва да взимат предвид при определяне на осигурителните вноски за ДОО за различните видове осигурени лица.

3. Осигурителни вноски за 2008 г.

По ЗБДОО за 2008 г. тези размери са следните:

1. За фонд „Пенсии“:

- а) 22 на сто** – за лицата, родени преди 1 януари 1960 г.;
- б) 17 на сто** – за лицата, родени след 31 декември 1959 г.;
- в) 25 на сто** – за лицата, работещи при условията на I и II категория труд, родени преди 1 януари 1960 г. **и 20 на сто** – за лицата, родени след 31 декември 1959 г.;
- г) 25 на сто** – за лицата по чл. 4, ал. 1, т. 4 от КСО (кадрови военнослужещи, държавни служители по ЗМВР и по ЗИН) и лицата по чл. 69 ал. 4 от КСО, родени преди 1 януари 1960 г. **и 20 на сто** – за лицата, родени след 31 декември 1959 г.

2. За фонд „Общо заболяване и майчинство“ – 3,5 на сто.

3. За фонд „Трудова злополука и професионална болест“ – осигурителната вноска е диференцирана по групи основни икономически дейности, съгласно Приложение № 2 към чл. 12, ал. 1, т. 3 от ЗБДОО, и е в следните размери: **0.4; 0.5; 0.7; 0.9; 1.1**. Вноската е изцяло за сметка на работодателите и се внася по отделен параграф от ЕБК по сметките на ДОО.

4. За фонд „Безработица“ – 1 на сто.

5. За Учителски пенсионен фонд – 4,3 на сто.

6. За ДЗПО в професионален пенсионен фонд (съгл. чл. 157, ал. 1, т. 2 от КСО)

вноските са:

- а) **12 на сто** – за лицата, работещи при условията на I-ва категория труд;
- б) **7 на сто** – за лицата, работещи при условията на II-ра категория труд.

7. За ДЗПО в универсален пенсионен фонд за лицата, родени след 31 декември 1959 г. вноската е **5 на сто** (чл. 157, ал. 1, т. 1, б. „в“ от КСО).

8. Върху стойността на социалните разходи (получавана постоянно или периодично пряко от осигурените за всички социални рискове) – вноските са в размерите за фонд „Пенсии“ и за допълнително задължително пенсионно осигуряване.

9. За фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“ вноската е 0,5 на сто (чл. 16, ал. 1 от ЗБДОО). Вноската е изцяло за сметка на работодателите и се внася по отделна сметка и параграф от ЕБК.

Осигурителните вноски за работниците, служителите, изпълнителите по договори за управление и контрол и за лицата на изборни длъжности по чл. 4, ал. 1, т. 8 от КСО се разпределят през 2008 г. между осигурителите и осигурените в съотношение **60 : 40**. Размерът и разпределението на осигурителните вноски за тези лица, осигурени за всички социални рискове по КСО е, както следва:

II. ОСИГУРЯВАНЕ НА РАБОТНИЦИ И СЛУЖИТЕЛИ ПО ТРУДОВ ДОГОВОР

Код 01

Работници по трудово правоотношение

(повече от 5 работни дни или 40 часа месечно, включително и когато са членове на кооперации)

Код 04

За втори трудов договор

III категория труд

За родените преди 01.01.1960 г.

Фондове	Общ %	Работодател	Работник	Параграф
„Пенсии“	22	13,20	8,80	
„ОМЗ“	3,5	2,10	1,40	
„Безработица“	1	0,60	0,40	
Общо ДОО	26,5	15,90	10,60	550101
Трудова злополука	0,4-1	0,4-1	x	550149
ГВРС	0,5	0,5	x	570910
УПФ	x	x	x	
ППФ	x	x	x	
Здравно осигуряване	6	3,60	2,40	560101/560200*

За родените след 31.12.1959 г.

Фондове	Общ %	Работодател	Работник	Параграф
„Пенсии”	17	10,20	6,80	
„ОМЗ”	3,5	2,10	1,40	
„Безработица”	1	0,60	0,40	
Общо ДОО	21.5	12.90	8.6	550131
Трудова злополука	0,4-1	0,4-1	x	550149
ГВРС	0,5	0,5	x	570910
УПФ	5	3	2	580123
ППФ	x	x	x	
Здравно осигуряване	6	3,60	2,40	560101/560200*

1. Обхват на осигуряване по КСО

Всички социални рискове по КСО. Съгласно чл. 4, ал. 1, т. 6 от КСО осигурени за всички социални рискове са и лицата, които работят по **втори или по допълнителен трудов договор**, независимо от месечната заетост по него при условие, че **имат основен трудов договор по Кодекса на труда**, по който са осигурени за всички социални рискове. Това е така и когато вторият трудов договор е сключен за работа до 5 работни дни или 40 часа при условията на чл. 114 от КТ, чл. 110 или 111 във връзка с чл. 114 от КТ.

Задължително осигурени за всички социални рискове по КСО са и **българските граждани работещи в чужбина по трудови правоотношения**. Изпратените на работа в чужбина от български посредник или за участие в международни мисии по реда на ЗМВР, както и лицата, работещи в международни органи или организации със съгласие на български държавни органи не подлежат на осигуряване за всички социални рискове (вж. чл. 12, 13, ал. 3, чл. 16 и 17 от Наредбата за обществено осигуряване на самоосигуряващите се лица и българските граждани на работа в чужбина).

2. Месечен осигурителен доход

Брутното месечно възнаграждение, но не по-малко от минималния осигурителен доход – Приложение 1, към чл. 8, т. 1 от ЗБДОО за 2008 г. Месечният осигурителен доход за работниците и служителите са получените или начислените, но неизплатени брутни месечни възнаграждения. В брутното трудово възнаграждение се включва основна заплата, допълнителни трудови възнаграждения, определени в КТ, в НСОПЗ, друг нормативен акт или трудов договор, както и други трудови възнаграждения, определени в нормативен акт или в индивидуален трудов договор. Всички суми, които се включват в брутното трудово възнаграждение формират месечния осигурителен доход, върху който се дължат осигурителни вноски. В месечният осигурителен доход на лицата, наети по трудов договор се включват възнагражденията за платените от работодателя отпуски по чл. 155 – 157, 159, 161, 162, 166, 168 – 170 и 319 от КТ. Месечният осигурителен доход не може да бъде по-мъльк от минималния осигурителен доход, определен по основната икономическа дейност на осигурителя за професията, която заема лицето по трудовия си договор и не повече от максималния месечен размер на осигурителния доход. На лицата,

които не са отработили всичките работни дни през месеца или са се намирали в платен или неплатен отпуск за временна неработоспособност, бременност и раждане или друг вид отпуск извън платените от работодателя отпуски, които се включват в брутно трудово възнаграждение минималният месечен осигурителен доход се определя пропорционално на отработените дни през месеца и на дните по чл. 40, ал. 4 от КСО. Когато съгласно условията на трудовия договор или чл. 138, ал. 2 от КТ лицето е работило при непълно работно време, минималният месечен осигурителен доход за съответната професия по основната икономическа дейност на осигурителя се определя пропорционално на отработените часове и часовете съответстващи на дните по чл. 40, ал. 4 от КСО. В тези случаи минималният месечен осигурителен доход се определя, като минималният месечен осигурителен доход за съответната професия по основната икономическа дейност на осигурителя се раздели на броя на законоустановените работни часове за месеца и получената сума се умножи по броя на отработените часове за месеца и часовете съответстващи на дните по чл. 40, ал. 4 от КСО. Вноските за социално осигуряване се изчисляват върху минималния осигурителен доход само в случаите, при които изплатеното брутно трудово възнаграждение на работника или служителя е в по-малък размер.

3. Срок за внасяне на осигуровките

При изплащане на трудовото възнаграждение или аванс. Частта от осигурителните вноски, която е за сметка на осигурените лица, се внася при изплащане на възнагражденията им и не се удържа от авансовите плащания, освен в случаите, когато за съответния месец е изплатен само аванс.

4. За ФТЗПБ основната икономическа дейност е тази, която произвежда най-голяма част от общата добавена стойност (разликата между продукцията и разходите за производството).
5. Минималния осигурителен доход е определен по групи професии и Класификация на икономическите дейности КИД (2008), Заповед № РД-07316 от 21.11.2007 г.
6. Максималният осигурителен доход е 2000 лв.
*Параграфи на ЕБК за здравно осигуряване работодател/работник

III. ОСИГУРИТЕЛНИ ВНОСКИ ПЪРВА И ВТОРА КАТЕГОРИЯ ТРУД

Код 02

Работници по трудово правоотношение

(повече от 5 работни дни или 40 часа месечно, включително и когато са членове на кооперации)

Код 04

За втори трудов договор

I категория труд

За родените преди 01.01.1960 г.

Фондове	Общ %	Работодател	Работник	Параграф
„Пенсии”	25	16,20	8,80	

„ОМЗ”	3,5	2,10	1,40	
„Безработица”	1	0,60	0,40	
Общо ДОО	29,50	18,90	10,60	550102
Трудова злополука	0,4-1	0,4-1	x	550149
ГВРС	0,5	0,5	x	570910
УПФ	x	x	x	
ППФ	12	12	X	580120
Здравно осигуряване	6	3,60	2,40	560101/560200*

За родените след 31.12.1959 г.

Фондове	Общ %	Работодател	Работник	Параграф
„Пенсии”	20	13,20	6,80	
„ОМЗ”	3,5	2,10	1,40	
„Безработица”	1	0,60	0,40	
Общо ДОО	24.50	15.90	8.60	550132
Трудова злополука	0,4-1	0,4-1	x	550149
ГВРС	0,5	0,5	x	570910
УПФ	5	3	2	580123
ППФ	12	12	x	580120
Здравно осигуряване	6	3,60	2,40	560101/560200*

1. Обхват на осигуряване по КСО.

Всички социални рискове по КСО.

2. Месечен осигурителен доход.

Брутното месечно възнаграждение, но не по-малко от минималния осигурителен доход – Приложение 1, към чл. 8, т. 1 от ЗБДОО за 2008 г.

3. Срок за внасяне на осигуровките.

При изплащане на трудовото възнаграждение или аванс. Частта от осигурителните вноски, която е за сметка на осигурените лица, се внася при изплащане на възнагражденията им и не се удържа от авансовите плащания, освен в случаите, когато за съответния месец е изплатен само аванс.

4. За ФТЗПБ основната икономическа дейност е тази, която произвежда най-голяма част от общата добавена стойност (разликата между продукцията и разходите за производството).

5. Минималния осигурителен доход е определен по групи професии и Класификация на икономическите дейности КИД (2008), Заповед № РД-07316 от 21.11.2007 г.

6. Максималният осигурителен доход е 2000 лв.

*Параграфи на ЕБК за здравно осигуряване работодател/работник

Код 03

Работници по трудово правоотношение

(повече от 5 работни дни или 40 часа месечно, включително и когато са членове на кооперации)

Код 04

За втори трудов договор

II категория труд

За родените преди 01.01.1960 г.

Фондове	Общ %	Работодат ел	Работни к	Параграф
„Пенсии”	25	16,20	8,80	
„ОМЗ”	3,5	2,10	1,40	
„Безработица”	1	0,60	0,40	
Общо ДОО	29,50	18,90	10,60	550102
Трудова злополука	0,4-1	0,4-1	x	550149
ГВРС	0,5	0,5	x	570910
УПФ	x	x	x	
ППФ	7	7	x	580121
Здравно осигуряване	6	3,60	2,40	560101/560200 *

За родените след 31.12.1959 г.

Фондове	Общ %	Работодат ел	Работни к	Параграф
„Пенсии”	20	13,20	6,80	
„ОМЗ”	3,5	2,10	1,40	
„Безработица”	1	0,60	0,40	
Общо ДОО	24.50	15.90	8.60	550132
Трудова злополука	0,4-1	0,4-1	x	550149
ГВРС	0,5	0,5	x	570910
УПФ	5	3	2	580123
ППФ	7	7	x	580121
Здравно осигуряване	6	3,60	2,40	560101/560200*

1. Обхват на осигуряване по КСО.

Всички социални рискове по КСО

2. Месечен осигурителен доход.

Брутното месечно възнаграждение, но не по-малко от минималния осигурителен доход – Приложение 1, към чл. 8, т. 1 от ЗБДОО за 2008 г.

3. Срок за внасяне на осигуровките.

При изплащане на трудовото възнаграждение или аванс. Частта от осигурителните вноски, която е за сметка на осигурените лица, се внася при изплащане на възнагражденията им и не се удържа от авансовите плащания, освен в случаите, когато за съответния месец е изплатен само аванс.

4. За ФТЗПБ основната икономическа дейност е тази, която произвежда най-голяма част от общата добавена стойност (разликата между продукцията и разходите за производството).
5. Минималния осигурителен доход е определен по групи професии и Класификация на икономическите дейности КИД (2008), Заповед № РД-07316 от 21.11.2007 г.
6. Максималният осигурителен доход е 2000 лв.

*Параграфи на ЕБК за здравно осигуряване работодател/работник

IV. ОСИГУРИТЕЛНИ ВНОСКИ НА ЛИЦА С УЧИТЕЛСКИ СТАЖ

Особености в размера и разпределението на осигурителните вноски са налице при учителите, осигурени за всички социални рискове по КСО. Особеностите произтичат от задължителното им осигуряване в Учителския пенсионен фонд, за който се внася осигурителна вноска в размер 4,3 на сто изцяло за сметка на работодателя.

Става въпрос за лицата, полагащи „учителски трудов стаж“ по смисъла на чл. 19 от НПОС.

Това е осигурителният стаж, положен на длъжността „учител“ или „възпитател“ в учебни и възпитателни заведения. „Учебни и възпитателни заведения“ са създадените по реда на Закона за народната просвета, както и специалните учебно-професионални заведения за квалификация и преквалификация на лица с намалена работоспособност по ПМС № 63 от 1991 г. За учителски трудов стаж се счита и осигурителният стаж на директорите и заместник-директорите на учебните и възпитателните заведения, ако са изпълнили пълната норма задължителна преподавателска работа. Учителски трудов стаж е и осигурителният стаж на лицата, заемащи длъжности по списък, утвърден от министъра на образованието и науката, съгласуван с управителя на НОИ, ако отговарят на изискванията за заемане на длъжността учител или възпитател съобразно придобитото образование, професионална квалификация и правоспособност и са изпълнили пълната норма за задължителна преподавателска работа. Осигурителният стаж е от трета категория.

Осигурителните вноски за учителите се внасят върху получените трудови възнаграждения, но не по-малко от минималния месечен размер на осигурителния доход по основната икономическа дейност на осигурителя.

Код 08

Работещи по трудово правоотношение с учителски трудов стаж

Код 04

За втори трудов договор

III категория труд

За родените преди 01.01.1960 г.

Фондове	Общ %	Работодател	Работник	Параграф
„Пенсии”	22	13,20	8,80	
„ОМЗ”	3,5	2,10	1,40	
„Безработица”	1	0,60	0,40	
Общо ДОО	26,50	15,90	10,60	050101
Трудова злополука	0,4-1	0,4-1	x	550149
ГВРС	0,5	0,5	x	570910
УПФ	x	x	x	
Учителски ПФ	4,3	x	x	591008
Здравно осигуряване	6	3,60	2,40	560101/560200*

За родените след 31.12.1959 г.

Фондове	Общ %	Работодател	Работник	Параграф
„Пенсии”	17	10,20	6,80	
„ОМЗ”	3,5	2,10	1,40	
„Безработица”	1	0,60	0,40	
Общо ДОО	21.50	12.90	8.60	550131
Трудова злополука	0,4-1	0,4-1	x	550149
ГВРС	0,5	0,5	x	570910
УПФ	5	3	2	580123
Учителски ПФ	4,3	4,3	x	591008
Здравно осигуряване	6	3,60	2,40	560101/560200*

1. Обхват на осигуряване по КСО.

Всички социални рискове по КСО.

2. Месечен осигурителен доход.

Брутното месечно възнаграждение, но не по-малко от минималния осигурителен доход – Приложение 1, към чл. 8, т. 1 от ЗБДОО за 2008 г.

3. Срок за внасяне на осигуровките.

При изплащане на трудовото възнаграждение или аванс. Частта от осигурителните вноски, която е за сметка на осигурените лица, се внася при изплащане на възнагражденията им и не се удържа от авансовите плащания, освен в случаите, когато за съответния месец е изплатен само аванс.

4. За ФТЗПБ основната икономическа дейност е тази, която произвежда най-голяма част от общата добавена стойност (разликата между продукцията и разходите за производството).

5. Минималния осигурителен доход е определен по групи професии и Класификация на икономическите дейности КИД (2008), Заповед № РД-07316 от 21.11.2007 г.

6. Максималният осигурителен доход е 2000 лв.

*Параграфи на ЕБК за здравно осигуряване работодател/работник